

**AHLMANINTIE 56 / MÄNTYHAANTIE 5-7
PELASTUSSUUNNITELMAN LIITTEET**

LIITEASIAKIRJAN SISÄLLYSLUETTELO

LIITE 1. PELASTUSUUNNITELMAN PÄIVITYKSET.....	
LIITE 2. PELASTUSSUUNNITELMAN KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ.....	
LIITE 3. VAAROJEN JA RISKIEN ARVIOINTI SEKÄ JOHTOPÄÄTELMÄT.....	
LIITE 4. ILMOITUS KEMIKAALIEN VÄHÄISESTÄ TEOLLISESTA KÄSITTELYSTÄ JA VARASTOINNISTA	
LIITE 5. YHTEENVETO KOHTEEN PALOTEKNISISTÄ LAITTEISTA JA NIIDEN KUNNOSSAPIDOSTA.....	
LIITE 6. TULITYÖSUUNNITELMA	
LIITE 7. PÄIVITTÄINEN PALOTURVALLISUUS	
LIITE 8. SISÄINEN PALOTARKASTUSLOMAKE	
LIITE 9. KEMIKAALIEN SÄILYTYSRAJOITUKSIA	
LIITE 10. VÄESTÖNSUOJAN KUNNOSTUSOHJE.....	
LIITE 11. SUOJELUMATERIAALIT AULUKKO	
LIITE 12. ONNETTOMUUS-, VAARA- JA POIKKEAMATILANNET AULUKKO	
LIITE 13. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖN KOULUTUSTILANNE	
LIITE 14. MUUN HENKILÖSTÖN KOULUTUS	
LIITE 15. PEREHDYTYS- JA KOULUTUSTILAISUUSLOMAKE	
LIITE 16. TURVALLISUUSMATERIAALIT AULUKKO	
LIITE 17. TOIMINTAOHJE TULIPALO SATTUESSA	
LIITE 18. HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN	
LIITE 19. HÄTÄENSIAPU	
LIITE 20. TOIMINTAOHJE VAARAMERKIN SOIDESSA.....	
LIITE 21. TOIMINTA KAASUONNETTOMUUDESSA.....	
LIITE 22. TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA	
LIITE 23. TOIMINTA SÄHKÖKATKO- JA VESIVAHINKOTILANTEESSA	
LIITE 24. ASEMAPIIRROS.....	
LIITE 25. POHJAPIIRROKSET	

LIITE 2. PELASTUSSUUNNITELMAN KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Pelastuslaki 379/2011

4 § Huolellisuusvelvollisuus

Jokaisen on oltava huolellinen tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran ja vahingon välttämiseksi. Jokaisen on mahdollisuuksiensa mukaan valvottava, että hänen määräysvaltansa piirissä noudatetaan tulipalon ja muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

5 § Varovaisuus tulen käsittelyssä

Tulta sekä syttyvää, räjähtävää tai muuta vaarallista ainetta on käsiteltävä huolellisesti ja riittävää varovaisuutta noudattaen. Ryhdyttäessä tularityöhön tai sellaiseen korjaustyöhön tai muuhun työhön, jonka johdosta tulipalon tai muun onnettomuuden vaara tuntuvasti lisääntyy, on huolehdittava riittävästä varotoimista.

12 § Laitteiden kunnossapito

Seuraavat tässä laissa tai muissa säädöksissä vaaditut tai viranomaisten määräämät varusteet

ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

- 1) sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
- 2) sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
- 3) palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
- 4) poistumisreittien opasteet ja valaistus;
- 5) väestönsuojien varusteet ja laitteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista velvoitteista vastaa rakennuksen yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyiden osalta rakennuksen omistaja, haltija ja toiminnanharjoittaja osaltaan sekä huoneiston haltija hallinnassaan olevien tilojen osalta. Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan

antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) laitteiden toimintakunnossa pitämiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista ja menettelytavoista sekä kunnossapito-ohjelmasta;
- 2) laitteista, joille on tehtävä käyttöönotto- tai määräaikaistarkastus tai jotka on huollettava määrävällein;
- 3) huollon ja tarkastuksen ajankohdasta ja määrävälisestä;
- 4) toimenpiteiden kirjaamisesta.

13 § Nuohous ja ilmanvaihtolaitteiden huolto

Rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on yleisten tilojen ja koko rakennusta

palvelevien järjestelyjen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta huolehdittava, että:

- 1) tulisijat ja savuhormit on nuohottu 59 §:n mukaisella tavalla;
- 2) ilmanvaihtokanavat ja -laitteet on huollettu ja puhdistettu siten, että niistä ei aiheudu tulipalon vaaraa;
- 3) tikkaat, kattokulkutien osat ja katon turvavarusteet pidetään sellaisessa kunnossa, että nuohoustyö voidaan suorittaa turvallisesti.

Sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) tulisijoista ja savuhormeista, jotka on nuohottava määrävälein, sekä nuohouksen ajankohdasta ja määrävälistä.
- 2) ilmanvaihtokanavista ja -laitteista, jotka on paloturvallisuussyistä puhdistettava määrävälein sekä puhdistuksen ajankohdasta, määrävälistä ja puhdistustyön sisällöstä.

14 § Omatoiminen varautuminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

- 1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
- 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös muualla kuin rakennuksessa harjoitettavaa toimintaa sekä yleisötilaisuuksia.

15 § Pelastussuunnitelma

Rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan

kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 14 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija. Jos rakennuksessa toimii useita toiminnanharjoittajia, rakennuksen haltijan tulee laatia pelastussuunnitelma yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa. Rakennuksen haltijan tulee laatia rakennuksen pelastussuunnitelma kuitenkin aina yhteistyössä 18 §:ssä tarkoitetun hoitolaitoksen ja palvelu- ja tukiasumisen toiminnanharjoittajan kanssa.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- 1) vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
- 2) rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
- 3) asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
- 4) mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kohteista, joihin on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Pelastusasetus 407/2011

2 § Pelastussuunnitelman sisältö

Pelastuslain 15 §:n 2 momentissa säädetyn sisältövaatimuksen lisäksi pelastussuunnitelmassa on tarpeen mukaan otettava huomioon myös kohteen tavanomaisesta poikkeava käyttö ja tilapäinen käyttötavan muutos. Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä

myös, miten pelastuslain 14 §:n mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa. Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. Pelastuslaitoksen tulee antaa neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta.

Asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveystaakimuksesta 577/2003

16§ Työpaikan paloturvallisuus ja pelastautuminen hätätilanteessa

Työpaikka ja työ tulee järjestää siten, että tulipalon tai muun onnettomuuden vaara on mahdollisimman vähäinen. Työjätteet ja muut työn kannalta tarpeettomat aineet, jotka voivat syttyä, on poistettava.

Työntekijöiden varoittaminen tulipalon johdosta tulee järjestää siten, että hälytys tehokkaasti havaitaan kaikkialla työpaikalla ja että samalla voidaan todeta, keitä hälytys koskee. Alkusammutusvälineiden on oltava helposti käyttöön otettavissa.

Tulipalossa tai muussa vastaavassa vaaratilanteessa työntekijöiden on voitava poistua kaikista työpisteistä nopeasti ja mahdollisimman turvallisesti. Rakennusten uloskäytävien ja kulkureittien niille on johdettava ulos tai turvalliselle alueelle mahdollisimman suoraan eikä niillä saa olla liuku- tai pyöröovia. Ovien tulee olla työn keston tai ihmisten muun työpaikalla olon ajan tarvittaessa molemmilta suunnilta avattavissa. Tarvittaessa uloskäytävillä ja niille johtavilla kulkureiteillä on järjestettävä asianmukainen varavalaistus.

17§ Työntekijöille annettavat pelastautumis- ja suojeluohjeet

”Työntekijöille on annettava tarpeelliset suojeluohjeet tulenkäsittelystä, tulenvaaraa aiheuttavasta työskentelystä, tulenvaarallisten tai räjähtävien aineiden käsittelemisestä ja säilyttämisestä, tuuletuslaitteiden tarkoituksenmukaisesta käyttämisestä palon sattuessa, hätäilmoituksesta, palokunnan hälyttämisestä, palo-ovien sulkemisesta ja nopeasta poistumisesta tarvittaessa ja muista tulipalon varalta tai sen sattuessa kullakin työpaikalla vallitsevien olosuhteiden mukaan varteen otettavista toimenpiteistä”

LIITE 3. VAAROJEN JA RISKIEN ARVIOINTI SEKÄ JOHTOPÄÄTELMÄT

Analyysi on laadittu: 28.2.2018

RISKI	SYITÄ RISKIN TOTEUTUMISEEN	SEURAUUS	TOIMENPIDE/ JOHTOPÄÄTELMÄ
Tuhotyö (tuhopoltto)	Roskalaatikot, -lavat, pahvit, ajoneuvot	Kustannukset Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys Henkilövahingot Kuolema	Pelastussuunnitelman kohdassa 3.1.11 on kerrottu tuhopolttojen ennalta ehkäisystä lisää
Ongelmat poistumisessa	Merkintöjen edessä esteitä, poistumisteillä esteitä, poistumista ei ole harjoiteltu, poistumisovet voi olla lukittuna, poistumisvalojärjestelmässä vikoja, kokoontumispaikkaa ei tiedetä, rakennuksessa voi olla tiedonkulkuongelmia	Henkilövahingot Kuolema Ei pystytä varmistamaan ovatko kaikki poistuneet	Huolletaan ja testataan poistumisvalojärjestelmä kunnossapito-ohjelman mukaan. Pelastussuunnitelman kohdassa 3.1.3 on kerrottu poistumisturvallisuudesta lisää ja kohdassa 5 koulutuksesta
Tulipalo	Avotuli, tupakointi, koneet, laitteet, kahvinkeitin, sähkökeskukset ja -asennukset, ajoneuvot, palavat nesteet, liedet, tilityöt, korjaustyöt, tilityöt	Kustannukset Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys Henkilövahingot Kuolema	Pelastussuunnitelman kohdassa 3 on kerrottu monipuolisesti tulipalon ennalta ehkäisykeinoista mm. sähköturvallisuudesta, tulitöiden turvallisuudesta jne. Lisäksi liitteenä 17 on toimintaohje tulipalotilanteessa.
Vahingonteot, ilkivalta	Puutteellinen valaistus/valvonta suojaista ympäristö	Kustannukset Toiminnan häiriö	Pelastussuunnitelman kohdassa 3.4 on kerrottu toimitilaturvallisuudesta

Varkaus	Katutaso, kohteeseen helppo pääsy, haluttua tavaraa yrityksissä	Kustannukset Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys Henkilövahingot Kuolema	Pelastussuunnitelma liitteenä 3.4.9 on toimintaohje rikostapauksia varten.
Onnettomuus/häiriö/vaaratilanteissa ei osata toimia	Turvallisuusohjeistus puutteellinen, samoin koulutus	Henkilövahingot Toiminnan häiriö	Pelastussuunnitelman kohdissa 3.8, 5 ja 8 on kerrottu siitä kuinka tehtäviä on jaettu, henkilöstöä koulutettu ja pelastussuunnitelmasta tiedotettu
Tapaturma	Liukkaus, rakenteet, raskaat nostot, merkintöjen puute, vaaralliset kemikaalit, puutteelliset suojavälineet, lumen putoaminen katolta	Kustannukset Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys Henkilövahingot Kuolema	Liitteenä 19 on hätäensiapuohje
Vesivahinko	Puutteet huollossa/valvonnassa, jäätyminen, tukokset, laitteiden vikaantuminen, myrsky, ilkivalta	Kustannukset Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys Henkilövahingot	Pelastussuunnitelman kohdassa 3.1.7 on kerrottu vedenjakeluun liittyvät tiedot ja toimintaohje vesivahinkotilanteessa on liitteenä 23.
Kaasuvaara	Rikkoontuminen, kunnossapidon laiminlyönti, ohjeistuksen puute, lähialueen vaarallisten aineiden kuljetukset, jakeluasema tai kemikaalikohde lähellä, junarata lähellä	Kustannukset Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys Henkilövahingot Kuolema	Pelastussuunnitelman kohdassa 3.2 on kerrottu kemikaaleihin liittyvistä turvallisuusjärjestelyistä ja liitteenä 21 on toimintaohje kaasuvaaratilanteessa.
Sähkökatkos	Salama, myrsky, laiteviat, kunnossapidon laiminlyönti	Toiminnan häiriö Toiminnan keskeytys	Sähtöturvallisuudesta on kerrottu pelastussuunnitelman kohdissa 3.1.5 ja 3.1.6 sekä toimintaohje sähkökatkotilanteessa on liitteenä 23.
Liikenneonnettomuus	Ylimääräinen liikenne, huono näkyvyys, liian suuri tilannenopeus	Henkilövahingot	Liikenneturvallisuudesta on kerrottu pelastussuunnitelman kohdassa 3.6.1.
Säteilyvaara	Säteilyonnettomuus ydinvoimalassa	Suojautuminen väestönsuojaan	Väestönsuojan tiedot on kohdassa 3.9 ja toiminta säteilyvaaratilanteessa on liitteenä 22.

LIITE 4. ILMOITUS KEMIKAALIEN VÄHÄISESTÄ TEOLLISESTA KÄSITTELYSTÄ JA VARASTOINNISTA

Ilmoitus kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista/ nestekaasun vähäisestä teknisestä käytöstä, käsittelystä ja varastoinnista

Ilmoitus liitteineen toimitetaan kahtena kappaleena kunnan pelastusviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.

Viranomaisen nimi ja osoite Tampereen aluepelastuslaitos Saila Salomäki Öljytie 3 37150 Nokia	☐ Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi (asetus 59/1999, 13 §) ☐ Nestekaasun vähäinen tekninen käyttö, käsittely ja varastointi (asetus 711/1993 10 §)
---	--

YRITYKSEN TIEDOT

Yrityksen nimi	Toimipaikka (paikkakunta, tehtaan tai varaston nimi)
Kotipaikka	Yhteyshenkilö (nimi, asema)
Osoite	Puhelinnumero
	Telekopio
☐ Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (luokka I) tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (luokka II)	Sähköposti

YLEISKUVAUS TOIMINNASTA ja AIKATAULU

Miten teollinen käsittely tai varastointi on suunniteltu tapahtuvaksi? Mitä muutoksia ilmoitus koskee? Milloin toiminta on aiottu aloittaa?

Paikka ja päiväys	☐ jatkuu liitteessä Yrityksen edustajan allekirjoitus ja nimen selvennys
_____	_____

VAARALLISTEN KEMIKAALIEN MÄÄRÄT

Kemikaali ja pitoisuus	Vaarallisuus -luokitus ja R- lausekkeet	Laitteistossa oleva määrä (t)	Varastointimäärä (t) ja - tapa (säiliöt, astiat ja pulloet sekä niiden koko (m ³))

LIITTEET

Kemikaali-ilmoitus: asetus 59/1999, 40 §

- x Selvitys vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvistä vaaroista ja onnettomuuksien mahdollisuuksista
- x Kemikaalitiedot (käyttöturvallisuustiedotteet tai selvitys vaaraominaisuuksista)
- x Karttapiirros sijaintipaikasta, johon on merkitty asutus, koulut, hoitolaitokset, muut teollisuuslaitokset ja yleiset tiet sekä selvitys vedenottamoista, pohjavesialueista ja maaperän laadusta
- x Pohjapiirros tuotantolaitosalueesta (tuotanto- ja konttorirakennukset, varastot, täyttö- ja tyhjennyspaikat)
- x Pohjapiirros laitteistojen sijoituksesta rakennuksissa
- x Sanallinen prosessikuvaus ja tarvittaessa kaaviokuvat toiminnasta
- x Selvitys palotorjunnan järjestelyistä, mahdollisen vuodon hallinnasta ja muista onnettomuuksien varalta suunnitelluista toimenpiteistä

Nestekaasuilmoitus: asetus 711/93 16 ja 17 §

- Karttapiirros sijaintipaikasta, johon on merkitty asutus, koulut, hoitolaitokset, muut teollisuuslaitokset ja yleiset tiet (mittakaavassa 1:1000-1:20 000)
- Pohjapiirros tuotantolaitosalueesta (tuotanto- ja konttorirakennukset, varastot, täyttö- ja tyhjennyspaikat)
- Pohjapiirros säiliöiden ja pullojen sijoituksesta rakennuksissa
- Sanallinen kuvaus nestekaasun käytöstä, käsittelystä ja varastoinnista (käyttötarkoitus ja toiminta) ja tarvittaessa kaaviokuvat toiminnasta
- Selvitys palotorjunnan järjestelyistä ja muista onnettomuuksien varalta suunnitelluista toimenpiteistä

Kunnan pelastusviranomaisen toimittaa ilmoituksen TUKESiin rekisteröitäväksi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

PL 123

00181 HELSINKI

puh. 010 6052 000

telekopio (09) 759 1596

Internet: <http://www.tukes.fi>

LIITE 5. YHTEENVETO KOHTEEN PALOTEKNISISTÄ LAITTEISTA JA NIIDEN KUNNOSSAPIDOSTA

Laitteisto	Laitteiston hoitaja ja puhelinnumero	Onko kunnossa pito-ohjelma?	Koestukset (kuka ja miten usein)	Huollot (kuka ja miten usein)	Tarkastukset (kuka ja miten usein)
Turva- ja merkkivalaistukset	Jareco Oy puh. 0400 635 850	ei	Jareco Oy 4 kk. välein	Jareco Oy tilaa tarvittaessa	Jareco Oy ja henkilökunta tarkkailee jatkuvasti
Käsisammuttimet	Jareco Oy puh. 0400 635 850	Tarkastustarrat sammuttimissa	Tarkastusten yhteydessä	Tampereen Sammutinhuolto Oy puh. 040 5527262 / 10-vuoden välein	Tampereen Sammutinhuolto Oy puh. 040 5527262 / 2 vuoden välein

LIITE 6. TULITYÖSUUNNITELMA

Vakuutusnottajalla/tulityön tilaajalla on oltava tulityösuunnitelma, jossa annetaan ohjeet tulitöiden sekä katto- ja vedeneristystöiden tulitöiden turvallisesta tekemisestä. Jos tulityö teetetään ulkopuolisella urakoitsijalla, vakuutusnottajan/tilaajan on varmistettava, että urakoitsijalla/tulityöntekijällä on kirjallinen tulityösuunnitelma. Tällöin voidaan noudattaa urakoitsijan/tulityöntekijän suunnitelmaa. Tulityösuunnitelmassa on esitettävä vähintään seuraavat asiat. **Tämän yleisen suunnitelman sisältö on vielä tarkistettava oman vakuutusyhtiön ohjeiden mukaiseksi**

Tulityöturvallisuusvastuut

Kohteen tulityöturvallisuudesta vastaa: Isännöitsijä tai hänen nimeämänsä henkilö. Voidaan myös noudattaa urakoitsijan tulityösuunnitelmaa.

Tehtäviä esim.

- ylläpitää tulityösuunnitelmaa
- huolehtii siitä että, standardin SFS 5900, Tulityöt -suojeluohjeen sekä tämän tulityösuunnitelman vaatimukset on mahdollista toteuttaa käytännössä

Tulityölupakäytäntö ja vakituiset tulityöpaikat

Kohteen vakituiset tulityöpaikat ovat: Migmen Oy:n, Uittokalusto Oy:n ja Tampere Hacklab toimitiloissa.

- noudatetaan vakituisen tulityöpaikan vaatimuksia, jotka on kirjattu pelastussuunnitelman laatimisohjeen kohtaan 3.1.12

Kaikki muut alueet ovat tilapäisiä tulityöpaikkoja. Jokaisesta tulityöstä tilapäisellä tulityöpaikalla tehdään erillinen kirjallinen tulityölupa ja työn tekijöillä tulee olla voimassa oleva tulityökortti.

Tulityölupia myöntää seuraava/-t henkilöt: Noudatetaan urakoitsijan tulityösuunnitelmaa.

Tulityölupalomakkeena voi käyttää standardin 5900 liitteenä A olevaa lomaketta tai oman vakuutusyhtiön lomaketta.

- Myöntäjällä on oltava voimassa oleva tulityökortti
- Tehtäviin kuuluu mm. varmistaa että;
- tulityön tekijällä on voimassa oleva tulityökortti ja riittävät tiedot työkohteen riskeistä
- tulityöt tehdään tulityösuunnitelman mukaisesti
- palotekniset laitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet on huomioitu
- alkusammutuskalusto ja sammute ovat sopivia
- tulityöluvassa vaaditut turvatoimet on tehty ennen tulityön aloittamista
- tulityövärtijällä on riittävät tiedot tulitöihin liittyvistä riskeistä ja palovaaran arvioimisesta

Henkilöt, joilla on oikeus tehdä tulitöitä tilapäisellä tulityöpaikalla:

Määritellään urakkakohtaisesti.

Tulityötä edeltävät turvatoimet

Esim.

- Arvioidaan tulityöpaikan tulitöiden aiheuttamat riskit
- Tarkastetaan ympäröivät rakenteet ja tehdään tarvittavat suojaukset
- Tukitaan ja suojataan rakenteissa olevat aukot ja läpiviennit
- Mitataan tarvittaessa kaasupitoisuudet
- Työvälineiden kunnan varmistaminen
- Siivotaan ja puhdistetaan tilat sekä tarvittaessa kastelu
- Estetään lämmön johtuminen
- Varmistetaan riittävästä alkusammutusvälineistä (suositellaan 2 kpl 43A 183 BC, toisen voi korvata kahdella 27 A 144 BC –sammuttimella tai standardin 671-1 mukaisella toimintakuntoisella paineistetulla pikapalopostilla)
- Tarvittavat irtikytkennät (paloilmoitin, sammutuslaitteisto tms.)
- Osaaminen onnettomuustilanteessa

Tulityötä edeltävien toimien varmistamisesta vastaa: Urakoitsija.

Tulityön aikaiset turvatoimet

Esim.

- Varmistetaan, että tulityöluvan mukaiset turvatoimet toteutuvat, eikä ympäristö paloriski muutu
- Varmistetaan, että työn aikana syntyvät palava materiaali ei aiheuta riskiä
- Sammutuskalusto on helposti saatavilla
- Tulityövartiointi toteutuu taukojen aikana
- Tarvittaessa palovaarallisten kaasujen pitoisuutta seurataan

Tulityön aikaisista turvatoimista vastaa: Urakoitsija.

Tulityövartiointi

Esim.

- Tulityövartijan koulutus (väh. tunnistaa riskit, osaa sammuttaa ja tehdä hätäilmoituksen)
- Jälkivartiointi on vähintään yksi (1) tunti.

Tulityövartioinnista vastaa: Urakoitsija.

Tulityön jälkeiset turvatoimet

Esim.

- Tarkastetaan tilat ja aloitetaan tulityöluvassa määritelty jälkivartiointi
- Ilmoitetaan tulityöluvan myöntäjälle, että tulityö on tehty
- Huolehditaan tulityössä käytetyt välineet turvallisesti sovittuun paikkaan
- Irtikytketyt laitteet kytketään päälle

Tulityön jälkeisten turvatoimien suorittamisesta vastaa: Urakoitsija.

LIITE 7. PÄIVITTÄINEN PALOTURVALLISUUS

Pelastussuunnitelma

Tiedän, missä on työpaikkani/kiinteistön pelastussuunnitelma
Tutustu ainakin pelastussuunnitelman keskeisiin osiin

Vaarojen ja riskien tunnistaminen

Tunnistan työympäristössäni olevat vaaratekijät
Ilmoita havaitusta puutteista ja epäkohdista vastuuhenkilölle

Pelastusajoneuvojen reitit

Tiedän, kiinteistön pelastusajoneuvojen reitit
Älä pysäköi autoa pelastusajoneuvojen reiteille
Seuraa, että pelastusajoneuvojen reitit ovat vapaana autoista, tavaroista, lumesta tms.

Palo-osastointi

Tiedän työympäristöni palo-osaston rajat
Palo-ovet sulkeutuvat ja salpautuvat itsestään
Älä kiilaa palo-ovia auki ja poista kiilat jos näet sellaisia
Tarkkaile, että läpiviennit on tiivistetty

Uloskäytävät

Tiedän työympäristöni kaikki uloskäytävät ja olen tutustunut niihin
Pidä uloskäytävät vapaana tavaroista.
Uloskäytävät on mielestäni hyvin merkitty
Älä lukitse uloskäytävien ovia siten, ettei niitä saa sisäpuolelta auki ilman avainta (työaika)
Tiedän kokoontumispaikan ja varapaikan, johon poistumisen jälkeen kokoontutaan

Turvalaitteet

Tiedän, mitä paloturvallisuuslaitteita kiinteistössä on ja miten ne toimivat
Tiedän, miten laitteet tai sen osat näkyvät tiloissa, joissa työskentelen
Ilmoita pimeänä olevista poistumisvaloista vastuuhenkilölle

Sähkölaitteet ja -asennukset

Huolehdi, että sähkökäyttöiset koneet ja laitteet ovat kunnossa
Poista rikkiäiset ja vajaakuntoiset koneet ja laitteet käytöstä.
Poista rikkiäiset tai vioittuneet sähköjohtimet käytöstä.
Tarkkaile, että pistorasiat ja valokatkaisijat ovat oltava ehjiä ja tukevasti kiinni seinässä.
Pidä omalta osaltasi sähkölaitteet puhtaana ja huolehdi riittävästä ilmankierrosta
Vältä jatkojohtojen käyttöä
Ilmoita havaitsemista puutteista vastuuhenkilölle
Pidä valaisimet ja kaapelihyllyt vapaana kaikista tavaroista

Alkusammutuskalusto

Tiedän työympäristöni alkusammutuskaluston sijainnit ja tyypit
Seuraa, että alkusammutuskalusto on hyvin merkitty, niitä pidetään niille varatuilla paikoilla ja ne on helposti löydettävissä
Osaan käyttää työympäristössäni olevia alkusammutusvälineitä

Kemikaalit

Kemikaalien käyttöön on koulutettu ja perehdytetty

Tiedän, missä ajan tasaiset käyttöturvallisuustiedotteet ovat ja luen niitä tarvittaessa

Keskenään reagoivat kemikaalit säilytetään erillään

Säilytä käyttöpaikoilla vain päivittäisen tarpeen verran kemikaaleja

Varastoi kemikaalit turvallisissa paikoissa ja seuraa, että paikat on merkitty asianmukaisesti

Valvo, että imeytysainetta ja suojavälineitä on riittävästi ja että niitä käytetään

Tuhopoltojen torjunta ja jätteiden käsittely

Poista ylimääräinen palava materiaali tiloista säännöllisesti

Älä varastoi palavaa materiaalia rakennusten ulkoseinustoille (8 m:n etäisyys)

Jos huomaan, että tavaraa on varastoitu liian lähelle rakennusta, ilmoitan siitä vastuuhenkilölle

Huolehdi ovien ja ikkunoiden lukituksesta työajan päätyttyä

Pidä avaimista huolta

Lajittele jätteet ja laita ne sitä varten järjestetyille paikoille

Pelastuslaitoksen toimintaedellytykset

Tarkkaile, että kiinteistön osoitenumero on selvästi näkyvillä tulosuunnasta

Säilytä kemikaaleja työpisteessä vain päivittäin tarvittava määrä

Seuraa, että opas- ja varoitusmerkit ovat paikoillaan

Henkilökunnan toimintavalmius

Tiedän työpaikkani turvallisuushenkilöt, ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja toimenpiteet erilaisissa onnettomuustilanteissa.

Hallitsen alkusammutuskaluston käytön sekä tiedän mitä sammutusainetta eri tulipalotilanteissa kannattaa käyttää (jauhe, hiilidioksidi, vesi tai peite).

Tiedän työpaikkani ensiaputaitoiset henkilöt

Turvallisuuskoulutus

Turvallisuusasiat perehdytetty minulle jo työsuhteen alussa. Jos ei ole pyydä perehdytystä pikimmiten

Turvallisuuskoulutus/-keskustelut ovat vuosittaisia tapahtumia työpaikallani

Tiedottaminen

Olen saanut tietoa pelastussuunnitelmasta riittävästi

Olen saanut tiedon keskeisimmistä turvallisuuteen liittyvistä muutoksista riittävän nopeasti

LIITE 8. SISÄINEN PALOTARKASTUSLOMAKE

Tarkastuskohde: Koko kiinteistö		Päiväys: 28.2.2018		
Tarkastuksen suorittajat: Petri Salokanto, turvallisuuskonsultti				
	Kunnossa	Korjattavaa	Ei tarkastettu	Lisätietoja
1. Pelastussuunnittelu ja koulutus				
Pelastussuunnitelma päivitetty	x			
Suunnitelma kaikilla tarvittavilla osapuolilla	x			
Henkilöstö koulutettu		x		
Harjoituksia järjestetty		x		
Henkilökunta hallitsee alkusammutuskaluston käytön	x			
Palotarkastuksissa havaitut puutteet korjattu			x	
2. Siisteys ja järjestys sekä tuhopolttojen torjunta				
Jätekuljetus järjestetty riittävän usein	x			
Käytävillä ei varastoida tavaraa	x			
Asiattomien henkilöiden pääsy rakennukseen estetty	x			
Ulkovalaistus riittävä	x			
Syttyviä materiaaleja ei säilytetä rakennuksen seinustalla eikä lastauslaitureilla	x			
Jätepiste riittävän kaukana rakennuksesta	x			
Ylimääräinen palava materiaali poistetaan tiloista välittömästi			x	
Sähköpääkeskuksessa ja ilmanvaihto-konehuoneessa ei säilytetä tiloihin kuulumatonta tavaraa	x			
3. Pelastustoiminta				
Osoitmerkinnät selvästi näkyvillä	x			
Pelastusajoneuvojen reitit esteettömiä	x			
Vaaralliset kemikaalit ovat niille varatuilla paikoilla	x			Palavia nesteitä säilytetään Uittokaluston

				tiloissa osastoimattomassa säilytystilassa
Pelastustoimintaan liittyvät merkinnät näkyvät selvästi	x			
4. Palo-osastointi				
Rakennusluvan mukaista osastointia ei ole muutettu ilman rakennuslupaa			x	
Palo-ovet itsestään sulkeutuvat ja salpautuvat	x			
Ovet pystyvät esteettä sulkeutumaan	x			
Ilmanvaihtolaitteiston palonrajoittimet (palopellit) ovat paikoillaan			x	
5. Poistumisturvallisuus				
Kulkureitit uloskäytävään ja uloskäytävät ovat tavaroista vapaat	x			
Ovet kulkureiteillä uloskäytävään ja ulos avattavissa ilman avainta työaikana	x			
Poistumistiet merkitty	x			
Merkinnät näkyvät ja ovat ehjät		x		Poistumisvaloja pimeänä
Kokoontumispaikka on määritelty	x			
Poistumisharjoituksia järjestetty			x	
6. Alkusammutuskalusto ja EA-välineet				
Kalusto paikoillaan	x			
Kalusto tarkastettu ja huollettu	x			
Merkinnät ehjinä ja näkyvillä	x			
EA-välineet paikoillaan	x			
7. Turvallisuutta lisäävät laitteistot				
Nimetty ja koulutettu hoitaja	x			
Hoitajalla varahenkilö	x			
Kunnossapito-ohjelma laadittu		x		Turva- ja merkkivalojärjestelmä

Kokeilut tehdään ohjelman mukaan	x			
Huollot tehdään ohjelman mukaan	x			
Kaikki toimenpiteet kirjataan kunnossapitopäiväkirjaan		x		Turva- ja merkkivalojärjestelmä
8. Sähkölaitteet				
Sähköasennukset määräysten mukaisia ja määräaikaistarkastettu			x	
Määräaikaistarkastuksessa todetut puutteet korjattu			x	
Viallisten valaisimien kunnossapito järjestetty	x			
Valaisimet riittävän etäällä syttyvistä materiaaleista	x			
Sähkökeskusten edustat vapaat	x			
Sähkökeskuksissa ei säilytetä ylimääräistä tavaraa	x			
Johtimien teippikorjauksia ei esiinny	x			
Pistorasiat ja valokatkaisijat ehjiä ja tukevasti kiinni seinässä	x			
9. Ilmanvaihto				
Ilmanvaihdon pysäytys merkitty ja käyttö ohjeistettu		x		
Ilmanvaihdon puhdistukset on suoritettu			x	
Ilmanvaihtolaitteiden toimintakunto tarkastettu	x			
10. Lämmityslaitteet				
Kunnossapito ja huolto järjestetty	x			
11. Palavat nesteet ja kaasut, vaaralliset kemikaalit				
Säilytys ohjeiden ja lupien mukainen	x			
Käyttöturvallisuustiedotteet on päivitetty ja saatavissa	x			
ATEX- asiakirja on laadittu, päivitetty ja siitä on tiedotettu				Suosittelaa laadittavaksi toimitiloihin, joissa käsitellään vaarallisia aineita tai tehdään tulitöitä
14. Tulityöt				

Tulityösuunnitelma tehty ja ajan tasalla ja sitä noudatetaan	x			
Tulityöluvan myöntäjällä on tilityökortti	x			

SISÄISEN PALOTARKASTUKSEN YHTEENVETO

HAVAITTU EPÄKOHTA	PAHIN MAHDOLLINEN SEURAUUS	RISKIN SUURUUS	KEHITYSTOIMENPIDE	SUORITTAJA / AIKATAULU
Henkilökuntaa kouluttamatta ja vastuut eivät ole täysin selvät	Ei osata toimia vaaratilanteissa. Henkilö- ja omaisuusvahinko	Kohtalainen	Järjestetään koulutusta (kiinteistö/yritykset). Määritellään vastuut.	
Palavia nesteitä säilytetään osastoimattomassa tilassa	Tulipalon rajun leviämisen mahdollisuus	Kohtalainen	Tehdään tilasta palo-osasto	
Poistumisvalojärjestelmältä puuttuu kunnossapito-ohjelma	Ongelmat poistumisessa. Henkilövahinko	Kohtalainen	Laaditaan järjestelmälle kunnossapito-ohjelma	
Poistumisvaloja pimeänä	Ongelmat poistumisessa. Henkilövahinko	Kohtalainen	Korjataan valot	
Ilmanvaihdon hätäpysäytys hankalaa ja vaarallista	Ilmanvaihtoa ei saada tarvittaessa nopeasti pysäytettyä	Kohtalainen	Asennetaan kiinteistöön ilmanvaihdon hätäpysäytyspainikkeet	

Tapahtuman todennäköisyys	Tapahtuman seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Epätodennäköinen	Merkityksetön riski	Vähäinen riski	Kohtalainen riski
Mahdollinen	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Merkittävä riski
Todennäköinen	Kohtalainen riski	Merkittävä riski	Sietämätön riski

LIITE 9. KEMIKAALIEN SÄILYTYSRAJOITUKSIA

Turvatekniikan keskus TUKES

Kemikaalien säilytysrajoituksia

Tähän esitteeseen on koottu kemikaaleja ja iletulitteita koskevia säilytysrajoituksia. Näitä rajoituksia on vaarallisia kemikaaleja, nestekaasua ja räjähteitä koskevissa varastointi- ja kuljetussäädöksissä. Niissä on myös vaatimuksia turvalliselle varastoinnille ja käsittelylle. Tarkempia tietoja säädöksistä on TUKES:n kotisivulla www.tukes.fi.

Säilytysrajoitukset

Kemikaalilainsäädännössä on annettu rajoituksia palavien nesteiden ja muiden vaarallisten kemikaalien säilyttämiseksi eräissä tiloissa, joissa ne voivat aiheuttaa erityisvaaraa. Alla olevaan taulukkoon on kerätty vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetussa asetuksessa, nestekaasuasetuksessa ja räjähdeasetuksessa säädettyjä säilytysrajoituksia. Poikkeuksia näistä säilytysrajoituksista voi antaa pelastusviranomaisen tai TUKES riippuen siitä, minkä viranomaisen valvontaan kohde kuuluu.

Palavia nesteitä koskevat säilytysrajoitukset

Tila	Erittäin helposti syttyviä, helposti syttyviä ja syttyviä palavia nesteitä sekä kaasuja sisältäviä aerosoleja (esimerkiksi bensiini, liuottimet ja aerosolimaalit)	Palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 55 °C (esimerkiksi öljy ja dieselöljy)	Nestekaasua
a) Asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumistila	25 l	50 l	25 kg
b) Rakennuksessa, jossa a-kohdassa lueteltuja	100 l	200 l	Säädöksissä ei ole erikseen määritelty sallittua

huoneistoja, erillisessä varastotilassa tai huolto- tai työpaikkahuoneessa			säilytysmäärää.
c) Moottoriajoneuvosuoja	Ajoneuvon polttoainesäiliö +60 l	Ajoneuvon polttoainesäiliö +200 l	Ajoneuvon polttoainesäiliö +25 kg
d) Myymälähuoneisto <ul style="list-style-type: none"> • myymälähuone • erillisiä varastoja (palotekninen osasto) 	Yhteensä 1000 l (enintään 25 l pakkauksissa), josta aerosoleja ja erittäin helposti syttyviä palavia nesteitä 200 l (enintään 2 l astioissa) Tapauskohtaisia rajoituksia.		25 kg Palopäällikkö voi rajoittaa.
e) Ajoneuvot (veneet, asuntovaunut ja -autot, ei yöpymistiloissa)	Ajoneuvon polttoainesäiliö + 60 l bensiiniä, öljyä tai vastaavia, 60 g aerosolimaaleja. Vaarallisimmille kemikaaleille erityismääräykset, linja-autoille ja vastaaville erityismääräykset.		Ajoneuvon polttoainesäiliö +25 kg.
f) Jakeluasema	Ajoneuvojen koneelliseen pesuun tarkoitettu tilassa saa pitää vain ajoneuvojen pesuun ja puhdistukseen tarvittavaa palavaa nestettä (pesuliuotinta, lp. ei saa olla < 35 °C) irtosäiliössä tai enintään 1000 litran säiliökontissa.		Ulkona enintään 300 kg ja myymälähuoneistossa enintään 25 kg
g) Yhteiset kellari- ja ullakkotilat	Ei palavia nesteitä eikä nestekaasua tai muita palavia kaasuja		
h) Nestekaasun käyttö rakennus- ja korjaustöissä	Rakennus- ja korjaustöissä sekä tilapäisessä käytössä teollisuustiloissa käytettävässä pullopaketissa saa nestekaasua olla enintään 300 kg. Mikäli käytetään useampia pullopaketteja, tulee niiden keskinäisen etäisyyden olla vähintään 10 metriä.		

Ilotulitteiden ja muiden pyroteknisten välineiden säilytysrajoitukset

Tila	Enimmäismäärä
Asuinhuoneisto tai huonetila, joissa ihmisiä oleskelee/lukitussa kaapissa	5 kg (netto)
Ilotulitteiden omistajan hallinnassa oleva muu lukittu tila (ei ullakko eikä kerrostalon yhteisissä tiloissa tai asuntokohtaisissa talousirtaimistiloissa), joka on 10 m etäisyydellä asuinrakennuksesta ja 5 metriä naapurin rajasta.	25 kg (netto)
Paloviranomaisen tarkastamissa veneilyseurojen ja muiden vastaavien rekisteröityjen yhdistysten tiloissa saa säilyttää valaisus- ja merkinantovälineitä enintään	50 kg (netto)

Jakeluasema	Myynti ja säilyttäminen kielletty
-------------	-----------------------------------

Muiden vaarallisten kemikaalien säilytysmääräyksiä	
Terveydelle ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit	Erillään elintarvikkeista ja rehuista
Myrkylliset ja erittäin myrkylliset kemikaalit	Lukitus tilassa tai muutoin siten, etteivät asiaankuulumattomat saa niitä haltuunsa

Kaasu- ja aerosolipullot

Seuraavassa on lisätietoa aerosoli- ja kaasupulloista ja ohjeita niiden luvan- ja ilmoituksenvaraisuuden määrittämiseksi. Ilmoitus tehdään alueelliselle pelastuslaitokselle, lupa haetaan TUKES:lta. Tarkempia tietoja saa teollisuuskemikaali- ja nestekaasuasetuksesta.

Aerosolit

Aerosolien sisällön luokitus löytyy pullon etiketistä ja käyttöturvallisuustiedotteesta, yleensä ne luokitellaan erittäin herkästi syttyväksi (F+).

Aerosolimäärää laskettaessa otetaan huomioon sen nettotilavuus, joka muutetaan tonneiksi.

Ilmoitusrajat F+ luokan kemikaaleille ovat 0,1 - 5 tonnia

Ilmoitusrajat nestekaasuaerosoleille ovat 0,2 t – 5 t

Asetyleeni

Ilmoitusraja on 0,1 tonnia.

50 litran pullossa on asetyleeniä 10 kg.

40 litran pullossa on asetyleeniä 8 kg.

20 litran pullossa on asetyleeniä 4 kg.

Kohteella voi olla 12 kpl 40 l asetyleenipulloja ilman ilmoitusvelvollisuutta, ellei sillä ole muita kemikaaleja.

Vety

Tavalliset pullokoot ovat 5 l, 10 l, 20 l ja 50 l (200 bar paine)

1 m³ vetyä painaa 0,085 kg → 50 l pullossa on vetyä 8,5 m³ eli noin 0,85 kg.

Happi

Nesteytetty happi: 1 litra = 1,14 kg.

Kaasumainen happi: 1 m³ = 1,36 kg.

Puristettu happi on pakattu tavallisesti 5 l, 10 l, 20 l, 40 l ja 50 litran pulloihin (200 bar paine).

50 l pullossa on 13,7 kg hapetta.

Ilmoitusraja 5 tonnia, 364 pulloa (á 50l) edellyttää ilmoituksen

Nestekaasu

Pulloihin on merkitty nestekaasun määrä, tavalliset koot 5 kg, 11 kg ja 33 kg. Ilmoitus tehdään, jos nestekaasua on 200 kg tai enemmän

Säiliöiden suhteen lasketaan aina, että 1 m³ on 500 kg nestekaasua.

Säädöksiä:

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, ns.

teollisuuskemikaaliasetus (59/1999)

KTM:n päätös palavista nesteistä (313/1985)

Nestekaasuasetus (711/1993)

Räjähdeasetus (473/1993)

Aerosoliasetus (1433/1993)

LIITE 10. VÄESTÖNSUOJAN KUNNOSTUSOHJE

1. Suojan hoitaja ja varahenkilö vastaavat suojan kunnostamisesta. Heidän on tunnettava suojassa olevat laitteet sekä miten niitä käytetään. Lisäksi suojan valvoja vastaa järjestyksen ja siisteyden säilymisestä suojassa.
2. Suoja tyhjennetään sinne normaalioloissa varastoidusta tai muuten kerääntyneestä tavarasta jokaiselle suojalle laaditun tyhjennyssuunnitelman mukaisesti.
3. Kulkuaukoissa mahdollisesti käytetyt tilapäiset ovet ja muut rakenteet irrotetaan ja viedään pois suojasta.
4. Ovien tiivisteet tarkastetaan.
5. Tarkistetaan hätäpoistumiskäytävän ja -luukun käyttökelpoisuus. Varauloskäytävien uloimmat luukut avataan. Sisäpuolisten luukkujen sulkeutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota.
6. Käymäläpytyt jaetaan kuivakäymälätiloihin. Jos käymälä tiloja ei ole seinillä eristetty, tehdään se nyt. Materiaalina voidaan käyttää levyä tai verhoa. Käymälöitä on oltava yksi jokaista alkavaa 20 m² kohden.
7. Kaikki venttiilit tarkistetaan kiertämällä käsipyörästä ääriasentoihin. Venttiilejä on vesi-, viemäri- ja mahdollisissa lämpöputkissa.
8. Varavesisäiliöt puhdistetaan ja täytetään. Yleensä varavesisäiliöön on johdettu letku vesijohtoverkosta; jos näin ei ole, letku on hankittava tai vesi kannettava säiliöihin. Jos on sulkuhuone, siellä olevat suihkut ja suojan pesualtaat tarkistetaan. Vettä on varattava vähintään 50 litraa jokaista varsinaisen suojan alkavaa neliometriä kohden. (30 litraa hlö)
9. Lattia- ja kokoajakaivojen kannet poistetaan, kaivot puhdistetaan ja niiden toiminta kokeillaan laskemalla niihin vettä. Huom! Lattiakaivo on yhdistetty viemäriin sulkuventtiilin välityksellä. Kannet asetetaan paikoilleen.
10. Ylipaineventtiilit tarkistetaan ja nivelkohdat rasvataan.
11. Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot tukitaan sijoittamalla suojalevyt tiivisteineen paikoilleen
12. Paineventtiilien kunto tarkistetaan suojan ympärysseiniä ulkopuolella.
13. Ilmakanavista ja suodattimien pinnalta poistetaan pöly ja irtoroskat.
14. Kaikki ilmanvaihtoon kuuluvat putket ja niiden kiinnitykset tarkistetaan.
15. Poistuventtiilit tarkistetaan kiertämällä niitä ääriasennosta toiseen
16. Katsotaan, että ylipainemittarissa on nestettä ja putken pää on auki. Varanestettä tulisi olla erillisessä pullossa (värjättyä polttoöljyä)
17. Ilmamäärämittarien herkkyys kokeillaan koekäytön yhteydessä
18. Tarkistetaan mahdollisten varavoimakoneiden ja puhaltimien kunto

19. Tarkistetaan suojan paineisuus: Paineetesti suoritetaan laitetoimittajien antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on tarkastaa, että suojaan saadaan tarvittava ylipaine eikä suoja "vuoda" liikaa
20. Selvitetään, missä ovat suojan sähkölaitteiden päävarokkeet ja tarkistetaan: valaisimet ja varalamput, katkaisimien toiminta, seinäkoskettimien kunto
21. Selvitetään, missä ovat antenni- ja puhelinkytkinrasiat; ellei niitä ole, on ne laitettava suojaan (suojiin). Varmistetaan, että puhelin on kiinteistön omin toimenpitein mahdollista kytkeä puhelinverkkoon. Varmistetaan, että puhelinnumero on tiedossa kunnan viranomaisilla
22. Suojan varusteet tarkistetaan
23. Suojan tilat jaetaan ennakoita tehdyn suunnitelman mukaisesti oleskelualueisiin ja toiminta- paikkoihin (naiset/miehet, suojeluelimet, työpaikkojen henkilöstö, asiakkaat). Jokaista suojattavaa henkilöä varten on oleskelupaikka, jossa on myöskin mukana olevat henkilökohtaiset tavarat, lääkkeet ja säilyvät elintarvikkeet
24. Suojassa on oltava tarpeellinen määrä istuimia, pöytiä sekä kaksi/kolmikerroksiset sängyt n. kolmasosalle suojaan tulevasta henkilöstöstä. Lisäksi on suojaan hankittava poikkeusoloja varten erilaisia välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi oleskella siellä pitemmänkin ajan
25. Varavalaistuksen toiminta tarkastetaan

LIITE 11. SUOJELUMATERIAALITAUUKKO

Nimike	Turvallisuushenkilöstön materiaali			Kiinteistökohtainen väestönsuojan materiaali				Huomautukset
	Suojelun johto	Suojelu tehtävään nimetty	Pelastussuunnitelman mukaan	Enintään 20 m ²		Yli 20 m ²		
Materiaalin tulee olla hyvälaatuista ja käyttö-tarkoitukseen sopivaa. Materiaalin kuntoa valvotaan palo- ja väestönsuojan tarkastuksen yhteydessä.				Suojan valvoja	Suoja	Suojan valvoja ja apulainen	Suoja	X= yrityksen tai laitoksen pelastussuunnitelman mukainen määrä.
Ensiapulaukku								
Ensiside								
Paarit hihnoineen								
Huopa tai lämpöpeite								
Joditabletit								
Vedensäilytysaine								
Suojakypäri								
Suojakäsineet								
Suojalasit								
Suojanaamari								
Suoja-asu								
Kumisaappaat								
Käsivalaisin								
Suojan merkitsemiskilpisarja								
Suojan työkalut								
Rautakanki								
Lapio								
Kirves								
Säteilymittari								
Pelastusvälinepakkaus nro 1								
Pelastusvälinepakkaus nro 2								
Sankoruisku								

Palosanko								
Opas- ja ohjekirjallisuutta								
Sammutusvälineet								
Pelastusvälineet								
Ensiapuvälineet								
Puhdistusvälineet								
Huollon välineet								
Tiedustelu- ja merkitsemisvälineet								

Pelastusvälinepakkaus nro 1	Pelastusvälinepakkaus nro 2	Suojan työkalut	Sisälllys:
Pajavasara, 2 kg Katkaisutaltoa, 300 mm Piikkitaltoa, 300 mm Piikkitaltoa, 500 mm Varsitaltoa Voimaleikkuri, 600 mm Putkipihdit, n. 540 mm Pelastusköysi, d 12 mm, 20 m Kantovaate, 0,8 m x 2 m	Veistokirves, n. 400 mm Kenttälapio, taitettuna Sorkkarauta, 600 mm Käsisaaha, terä 500 mm Rautasaha, terä 310 mm + 5 kpl Varateriä Jakoavain 35 mm kita Linjapihdit n. 200 mm Ruuvitaltoa n. 150 mm Timpurin vasara + 2 kg nauloja Pelastusköysi, d 12 mm, 20 m Sidosköysi, d 12 mm, 10 m	Säilytetään lukitussa laatikossa. Yksi laatikko jokaisessa suojassa tai suojaosastossa. Laatikko merkitään vss- tunnuksella ja tekstillä suojan työkalut. Laatikon sisämitoiksi suositellaan 750 x 350 x 250 mm	Pajavasara, 2 kg Katkaisutaltoa, 300 mm Piikkitaltoa, 300 mm Voimaleikkuri, 600 mm Veistokirves, n. 400 mm Kenttälapio, taitettuna Sorkkarauta, 600 mm Käsisaaha, terä 500 mm Rautasaha, terä 310 mm + 5 kpl Varateriä Jakoavain 35 mm kita Linjapihdit n. 200 mm Ruuvitaltoa n. 150 mm Timpurin vasara + 2 kg nauloja Puukko, n. 200 mm Pelastusköysi, d 12 mm, 20 m Kantovaate, 0,8 m x 2 m Trasselia, 1 kg pussissa Pakkausteippiä, 2 rll

LIITE 14. MUUN HENKILÖSTÖN KOULUTUS

Työntekijän nimi	EA 1	EA 2	Tulityökurssi	Pelastussuunnitelma-koulutus pvm.	Alkusammutus-koulutus pvm.	Poistumis-harjoitus pvm.

LIITE 16. TURVALLISUUSMATERIAALITAUUKKO

NIMIKE	ON	TARVE	HANKITAA KPL	HUOM.
Silmähuuhteluväline	ok			
Jauhesammutin	13			
Nestesammutin				
Hiilidioksidisammutin	2			
Pikapaloposti				
Sammutuspeite				
Palosanko				
Paineilmahengityslaite				
Matkaradio				
hälytin/kaiutin				
Puhelin/matkapuhelin				
Ensiapukaappi:				
Ensiapuside pieni				
Ensiapuside iso				
Taitos 20*20cm				
Joustoside 8-10cm				
Putkiverkkoside				
Kiinnilaastari 1.25*9m				
Kolmioliina, kuitukangas				
Sakset				
Haavapyyheautomaatti tai haavapyyhkeitä	ok			
Laastarit, eri koot tai laastariautomaatti				
Opastekilvet; risti, nuoli, parit, silmänhuuhtelu				
Hätäensiapuohjeet				
Elvytyssuoja ja suojakäsineet				
Ensiapupaikan välineistö:				
Siirrettävä ensiapulaukku	ok			
Parit				
Käsi-/otsavalaisin				
Tunnusliivi/-nauha				

LIITE 17. TOIMINTAOHJE TULIPALO SATTUESSA

TOIMINTAOHJE TULIPALON SATTUESSA

Toimi näin:

1. PELASTA ensin vaarassa olevat ihmiset

- Tulipalon sattuessa TÄRKEINTÄ on ihmishenkien pelastaminen!
- Tulipalossa aika on ratkaiseva tekijä.

2. VAROITA

- Ensin vaarassa olevia, ja kehoita muita ihmisiä poistumaan.

- ota poistumiskehoitus vakavasti
- käytä normaaleja poistumisteitä
- mene kokoontumispaikalle liitepiirrokseen merkitylle alueelle

3. SAMMUTA lähimmällä alkusammuttimella

- Älä sammuta sähkö- tai rasvapaloa vedellä

4. RAJOITA palon leviäminen

- Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi. Näin estät hapen pääsyä palotilaan.

5. HÄLYTÄ palokunta (ks. Hätäilmoitus –ohje, liite 18)

- YLEINEN HÄTÄNUMERO ON

6. OPASTA tai järjestä opastus

- kiinteistöön ja palokohteeseen

LIITE 18. HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

SOITTAMINEN HÄTÄNUMEROON 112

Toimi näin:

1. Soita hätäpuhelu itse, jos voit.
  - *soita turvallisesta paikasta.*
2. Kerro, mitä on tapahtunut.
3. Kerro tarkka osoite ja kunta.
Ahlmanintie 56 / Mäntyhaantie 5-7,
Tampere
4. Vastaa kysymyksiin.
5. Toimi annettujen ohjeiden mukaan.
6. Lopeta puhelu vasta saatuasi luvan.

Matkapuhelimesta soittaessasi et tarvitse suuntanumeroa.

LIITE 19. HÄTÄENSIAPU

TOIMINTAOHJE ENSIAPUTILANTEESSA

Toimi näin:

- Selvitä, mitä on tapahtunut ja missä olet.
  - *Onko kysymyksessä onnettomuus vai sairauskohtaus?*
- Hälytä tarvittaessa apua hätänumerosta 112.
- Estä mahdolliset lisäonnettomuudet.
- Pyydä paikalla olevia auttamaan, ja anna heille toimintaohjeita.
- Anna tarvittava ensiapu.
- Suojaa, rauhoita ja seuraa autettavan tilaa kunnes saat lisääpua.

Näin elvytät:

- Ota selvää, saanko elottomalta näyttävän hereille.
- Jos hän ei herää, soita hätänumeroon **112**.
- Avaa hengitystiet. Taivuta päätä taaksepäin ja nosta leukaa.
- Tarkista, hengittääkö autettava normaalisti?
  - *Katso, kuuntele ja tunnustele enintään 10 sekuntia.*
- Jos hän hengittää normaalisti, käännä kylkiasentoon.
  - *Valvo hengitystä ammattiavun tuloon saakka.*
- Jos hän ei hengitä normaalisti, aloita paineluelvytys.
  - *Aseta toisen käden kämmenen tyvi keskelle rintalastaa ja toinen käsi sen päälle. Painele rintalastaa 30 kertaa painelutaajuudella 100 kertaa minuutissa. Anna rintalastan painua alaspäin 4.5 cm.*
- Jatka puhalluselvytyksellä.
  - *Avaa uudestaan hengitystiet. Sulje autettavan sieraimet etusormella ja peukalolla ja paina huulesi tiiviisti hänen suulleen. Puhalla 2 kertaa ilmaa keuhkoihin.*
- Jatka painelu-puhalluselvytystä rytmillä 30:2, kunnes vastuu siirtyy ammattihenkilölle, hengitys palautuu tai et enää jaksa elvyttää.

TOIMINTAOHJE VAARAMERKIN SOIDESSA

YLEINEN VAARAMERKKI

yhden minuutin pituinen
nouseva ja laskeva äänimerkki
tai viranomaisen kuuluttama varoitus.

- **Siirry** sisälle. Pysy sisällä.
- **Sulje** ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- **Avaa** radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- **Vältä** puhelimen käyttöä etteivät linjat tukkeudu.
- **Älä** poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla.

**VIRANOMAISET ILMOITTAVAT,
KUN VAARA ON OHI!**

LIITE 21. TOIMINTA KAASUONNETTOMUUDESSA

TOIMINTAOHJE KAASUONNETTOMUUDESSA

Toimi näin:

Ulkona

- Tarkasta tuulen suunta. Poistu kaasun alta sivutuuleen. Pyri sisälle.
- Jos et pääse sisälle, pyri korkeampaan maastokohtaan. Vältä alavia paikkoja
- Vältä hengästymistä liikkumalla rauhallisesti. Suojaa hengitystä esim. kostealla kankaalla.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan.

Sisällä

- Pysäytä koneellinen ilmanvaihto. Sulje ja tiivistä ovet, ikkunat ja venttiilit.
- Kuuntele ohjeita radiosta.
- Vältä puhelimen käyttöä.
- Hengitä kostean vaatteen läpi, jos kaasun haju tuntuu.
- Pyri rakennuksen yläkerrokseen, vältä kellariin menoa.

**VIRANOMAISET ILMOITTAVAT,
KUN VAARA ON OHI!**

LIITE 22. TOIMINTA SÄTEILYVAARATILANTEESSA

TOIMINTAOHJE SÄTEILYVAARATILANTEESSA

Toimi näin:

- Mene sisälle.
- Sulje rakennuksen ilmanvaihto ja tiivistä rakennus.
- Avaa radio.
- Toimi sieltä annettavien ohjeiden mukaan. Sekä huomioi kiinteistön pelastussuunnitelma.
- Älä käytä puhelinta, tukkeutat puhelinverkon!
- Nauti joditabletit vasta viranomaisen kehottaessa.
- Suojaa ruoka ja vesi.
- Lisätietoja saa Pirkanmaan pelastuslaitokselta, tiedotusvälineistä sekä Ylen teksti-tv:n sivulta 867.

Valmistaudu suojautumaan väestönsuojaan pelastussuunnitelman mukaisesti, huomioi erityisesti:

- toiminnan organisointi
- suojelumateriaali ja henkilöpuhdistus
- sisäinen hälytys suojautumisesta.

**VIRANOMAISET ILMOITTAVAT,
KUN VAARA ON OHI!**

LIITE 23. TOIMINTA SÄHKÖKATKO- JA VESIVAHINKOTILANTEESSA

TOIMINTA SÄHKÖKATKOTILANTEESSA

- Pysy rauhallisena ja varmista, ettei katko johdu tulipalosta
- Katso onko katkon piirissä vain tämä rakennus vai myös muut lähitalot, odota hetki sähköjen palautumista
- Jos katko vain ko. kiinteistössä, ota yhteys kiinteistöhoitajaan puh. 0400 635 850.
- Jos sähköjen palautuminen kestää tai et saa kiinteistöhoitajaa kiinni, ota yhteys sähkölaitokselle puh. 0800 90 171
- Käytä taskulamppuja ja vältä kynttilöitä
- Sammuta käynnissä olleet sähkölaitteet, joiden et halua käynnistyvän sähköjen palaututtua
- Päätös tilojen sulkemisesta tehdään Sähkölaitoksen tekemän kestoarvion perusteella. Tiedota henkilöstölle ja asiakkaille tilanteesta

TOIMINTA VESIVAHINKOTILANTEESSA

- Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö
- Pyri tyrehtyttämään vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, joka sijaitsee lämmönjakohuoneessa, tai käyttämällä kangasta, teippiä tms.
- Rajoita vesivahinkoja ohjaamalla vesi pois aroista kohteista (sähkölaitteet tms.) tai siirtämällä niitä kauemmaksi
- Ilmoita tapahtuneesta kiinteistöhoitajalle puh. 0400 635 850.
- Jos vuoto on erittäin runsasta, soita 112 ja sen jälkeen soita Tampereen Vesi puh. 0800 90 172
- Kun vuoto on saatu tyrehtymään, aloita jälkivahinkotoimet

LIITE 24. ASEMAPIIRROS

LIITE 25. POHJAPIIRROKSET